

Izhaja vsak
meseč na
2 polah in
velja za vse
leto 4 gl.

SLOVENSKI PRAVNIK.

Uredništvo
in upravnništvo
nahajata se v
Frančiskan-
skih ulicah,
št. 16.

Illicita cummulatio.

I.

V svoji tožbi, prezentirani pri c. kr. okr. sodnji A., pravi tožitelj B., da mu je dolžan C. na podlagi dolžnega pisma od 4. januarja 1877 150 fl. od 25. majnika 1876. leta sem, do katerega časa so tudi še 6% obresti na dolgu; da sta B in C glede tega dolga o Vseh svetih 1880 račun storila, tako da je glavnica 150 fl. pomnožena s 6% obrestmi in 6% zamudnimi obrestmi dne 25. maja 1880 znašala naravnost 200 fl., od katerih teko od tega časa zopet 6% obresti; da je na dalje na prošnjo C-jevo B dal C-ju od 25. januarja naprej večkrat mala posojila na 6% obresti, in da sta B in C tudi glede teh posojil o Vseh svetih 1880 račun tako storila, da je C bil za vsa ta posojila dolžan B-ju dne 1. novembra 1880 (o Vseh svetih) 127 fl., od katerih zopet 6% obresti od 1. novembra 1880 tekó.

B prosi torej, sodnija naj spozna, da mu je C dolžan plačati :

1. posojilo iz dolžnega pisma od 5. novembra 1877 s 150 fl., zaračunjene obresti od 25. maja 1877 do 25. maja 1880 s 50 fl.
torej posojilni in obrestni kapital z 200 fl.
in od 15. maja 1880 naprej tekoče 6% obresti;

2. za njemu na njegovo prošnjo od 25. januarja 1876 naprej posojene večkratne svote in za te do 1. novembra 1880 zaračunjene 6% obresti skupaj znesek 127 fl. s 6% obrestmi od teh 127 fl., in

3. stroške te pravde.

Okrajna sodnija A je z odlokom od 15. aprila 1881 šte. 1660 čez to tožbo določila dan za obravnavo po predpisih sumaričnega postopanja, pri kateri obravnavi je C ne glede na vse drugo nedovoljeno kumulacijo ugovarjal, sklicevaje se na §. 4. sodn. r. in na dvorni dekret od 27. septembra 1792, šte. 53 lit.

a justične zbirke zak. Tožnik pa je temu oporekal in trdil, da tukaj ni kumulacije, ker izvirajo v tožbi zahtevane svote iz več tekočih posojil, in se tedaj naslanjajo na isti pravni uzrok, in da te terjatve sledijo iz več podobnih si dejanj. — Vsled še drugih ugovorov in oporekanj toženčevih skrčil je tožnik v svojej repliki svoje zahteve na sledeči način :

Spozna naj se, da je toženec C dolžan plačati tožniku B :

1. vsled dolžnega pisma od 5. januarja 1877 posojilo 150 fl. s 6% obrestmi od 25. majnika 1876 naprej ;
2. posojilo, dano mu v času od 5. januarja 1877 do konca 1877 leta z 10 gld., na dalje posojenih mu meseca septembra 1878 42 gld., konečno posojenih mu dne 10. avgusta 1879 50 gld. — in 6% obresti od treh posojil od 1. novembra 1880 naprej.
3. Vse stroške te obravnave.

Po končani obravnavi in inrotuliranih aktih je sodnija A z odlokom dne 18. junija 1881 šte. 2562 tožbo A-jevo odbila in tožniku v ločitev v njej združenih predmetov vročila in sicer iz sledečih uzrokov :

Ker se v tožbi, prezentirani dne 13. aprila 1881 šte. 1660, in z odlokom od 15. aprila 1881, št. 1660, k obravnavi v sumaričnem postopanju dekretirani, glede v njej zahtevanih svot 200 goldinarjev in 127 gld. terdi sklep računa, se tožba v separacijo po §. 4. sodb. reda vrniti ni mogla ; ker pa tožnik že v repliki svojo tožbeno zahtevo omejuje in 4 posojilne svote : 150 fl. 10 gl., 42 gl. in 50 gl. v plačilo zahteva in ker je glede teh terjatev v sklepnem govoru trditev storjenega računa preklical, ker toženec že v odgovoru kumulacijo ugovarja, ker se po §. 4 in 40 sodn. r. sme le tedaj več rečij jedne pravne zahteve v jednej in istej tožbi skupno zahtevati, če so v kakej mdsobnej zvezi, to je, če izvirajo iz jednega in istega dejanja, ali če se na jedno in isto pismo naslanjajo, in ker §. 4 sodn. r. kumulacijo v obče prepoveduje in dvorni dekreti od 31. oktobra 1785 lit. t. šte. 489 in od 27. sept. 1792 lit. a šte. 53 just. zbirke zakonov ukazuje, da naj se sodnija v slučajih kumulacije ne spušča v razsoditev glavne stvari, to je, da naj ne stori razsodbe, temveč samo ukaže ločitev združenih stvari in ker se omenjene 4 posojilne terjatve nikakor na „jedno jedino“ posojilno pogodbo ne opirajo, temveč vsaka sloni na svojem posebnem od tožnika imenovanem dogodku — je torej

temeljita razsodba te tožbe težavna, tako da se je morala separacija zaukazati.

B-jev zoper ta odlok vloženi rekurz je nadsodnija graška uslišala in prvosodnijski odlok z odločbo dne 20. julija 1881, števil. 8862 z ozirom na to, da se toženec odloku od 15. aprila 1881, s katerim se je to pravdo utemeljajoča tožba rešila, protivil ni, z ozirom na to, da bi uničenje (Aufhebung) celoma končane in sklenene pravdne obravnave in zaukazba ad separandum v smislu dvornega dektreta od 27. septembra 1792 števil. 53 just. zb. z. le tedaj bila utemeljena, če bi združenje terjanih zahtev v enem procesu ne omogočilo temeljite razsodbe, kar se pa v predležem predmetu nikakor ne godi, ker se je o vsakej pojedinej zahtevi obravnavalo in je tedaj tudi mogoče o njih razsoditi, in z ozirom na to, da slišijo stroški tega rekurza med one, ki se tičejo iztirjanja s tožbo zahtevanih pravic, odstranila, okrajni sodnji v A. ukazala, da meritorično razsodi končano tožbo, in izrekla, da se ima o stroških rekurza ob enem s končno razsodbo v glavni stvari spoznati.

Toženčev dosojni rekurz je najvišji sodni dvor z dosojbo dne 1. septembra 1881, števil. 9944, odvrnil, in nadsodnijsko odločbo potrdil in sicer iz nadsodnijskih uzrokov in z ozirom na to, da so tožnikove terjatve, kakor sam to pravi, utemeljene na pravno podlago „jednega nadaljevanega posojilnega opravila“, tako, da se torej tudi v različnih dobah dana posojila vsekako kot v skladnosti stoječa (als im zusammenhange stehend) smatrati morejo.

II.

(Po „Gerichtshalle“ št. 84 de 1881.)

V sumarično obravnavani tožbi A-jevi zoper B-ja zavoljo plačila 109 fl. 87 kr. spoznala je c. kr. okrajna sodnija v P dne 16. februarja 1880, št. 257, da se uvedena obravnava zavoljo združenih različnih predmetov odstrani in da ima tožitelj A na 23 fl. 9 kr. določene sodnijske stroške plačati.

Na A-jev rekurz odstranila je c. kr. tržaška nadsodnija dne 13. aprila 1881, števil. 1408, prvosodnijski odlok in zaukazala okrajni sodnji v P., da naj na podlagi sklenene obravnave in če treba na podlagi dopolnjujočih izjav strank, meritorično spozna, in sicer

uvaževaje, da je sodnikov nalog, da, če v sumarični obravnavi pismeno podana tožba predpisom sodnega reda ne ugaja, pred napeljanjem pravde v obravnavo v smislu §. 17 postave o sumaričnem postopanju predpisane naredbe napoti, in da sodnik teh naredb napotiti v tem slučaju ni spoznal kot potrebno; uvaževaje, da je odlok dne 15. dec. 1873, šte. 5456, s katerim se je tožba rešila in obravnavana razpisala, v moč stopil; uvaževaje, da sta stranki vsled tega odloka svoje pravice opisali in podali dotična postavna dokazila gledé pojedinih v tožbi opisanih rečij, o katerih se temeljito vsekako razsoditi da, za česar voljo ima sodnik nalog, če je karkoli v izjavah nejasnega ali temnega in v ponujenih dokazilih pomanjkljivega, po §. 25 sum. post. stranke podučiti in nje navesti, da se ž njegovim posredovanjem in ž njegovo podporo obravnavo redno dopolni; — uvaževaje, da se gledé na vse to, na ugovor združenja različnih predmetov, ki ga je toženec v procesu izrekel, ni moglo več ozirati, in to toliko menj, ker se stvar suče krog sumarično obravnavane tožbe, ki že teče od decembra leta 1873.

C. kr. višji sodni dvor pa je dosojnemu rekurzu deloma vstregel in potrdivši v glavni stvari prvosodnijski odlok, ta odlok glede sodnijskih stroškov — deloma popravil in tožniku samo naložil, da plača le 13 fl. 85 kr. stroškov prve inštanice in čez to še v zmislju §§. 24 in 26 postave od 16. majnika 1874 šte. 69 znesek 2 fl. 50 kr. dosojnih stroškov, uvaževaje, da so se proti predpisom §. 4 sodn. r. v tožbi različni predmeti združili, ki niso v nikaki mejsobojni zvezi, in da se o omenjeni tožbi ni tako obravnavalo, da bi bilo brez daljne obravnave mogoče temeljito jo razsoditi; — uvaževaje, da spadajo v tožbi zadržane terjatve, če se 78 fl. 25 kr. odšteje, v področje postave od 27. aprila 1873 šte. 66 in da se te zahteve, ker skupaj znesek 50 fl. ne presežajo v zmislju §. 12 te postave in v zmislju postave od 26. februarja 1876 št. 22 vse v jedno tožbo staviti zamorejo, — in uvaževaje, da se od tožnika zabeleženi stroški nikakor niso znižali, in torej v goraj navedeno svoto znižati morali.

B. N . . . k.

O formalnosti pri legitimaciji po §. 162 obč. drž. zak.

Martin U. je pri c. kr. okrajni sodnji v Litiji 4. aprila 1880 uložil naslednjo prošnjo:

Jaz sem nezakonski oče 3. septembra 1860 krščenega Matevža P.

Nezakonska mati Polona P. umerla je 4. avgusta 1869.

16. oktobra 1865 bil sem poročen s sedanjo ženo Meto U., s katero imam 4 zakonske otroke.

Ker sem tudi oče gori navedenega Matevža P. in ga od prve mladosti izrejam, prosim, da bi se legitimiral in v krstnih knjigah na moje ime prepisal.

Okrajna sodnja je nezakonskemu Materžu P. vsled te prošnje postavila varuha Janeza O. in zaslišala varuha, Matevža P. in Meto U., kateri trije so svoje mnenje tako izrekli, da se z ono prošnjo Martina T. popolnoma strinjajo.

Pisma so se poslala deželni sodnji v Ljubljano, katera jih je predložila c. kr. višji sodnji v Gradec.

Graška nadsodnja je zaukazala četirim zakonskim otrokom zvedenega moža postaviti kuratorjem ad actum in ga o tej prošnji zaslišati ter je v to svrho vrnila akte. Vsled tega ukaza postavil se je Luka S. za kuratorja ad actum, kateri je tudi prošnjo priporočal in poudarjal, da so mu osobne razmere prositelja in njegovih otrok popolnoma znane in ker mora Martin U. itak skrbeti za Matevža P. in to dolžnost tudi vestno spolnuje, naj se mu njegova le hvalevredna prošnja odobri.

Po postavni poti predložila so se potem pisma justičnemu ministerstvu, katero jih je z ukazom vrnilo, da se mora še Martin U. zaslišati, zakaj se ni s Polono P. poročil in na ta način Matevžu P. po §. 161 o. drž. zak. pravico zakonskih otrok pridobil in dalje poizvedeti, kakšno premoženje ima Martin U.

Vsled tega ukaza zaslišan Martin U. pravi, da je hotel Polono P. za ženo vzeti, a bila je bolehnna in zato se mu je v obče odsvetovalo, jo vzeti in tudi sama ni v zakon silila.

Premoženje se je po županu na čistih 3000 gld. cenilo.

Ta pisma so se zopet justičnemu ministerstvu predložila, katero jih je brez daljne motivacije s tem pristavkom vrnilo, da prošnja Martina U. ni priporočevanja na najvišjem mestu vredna.

Razmera med brezuspešnim zapeljanjem k umoru (§. 9 kaz. zak.) in pozneje vsled naročila započetim poskusom umora §. 5 kaz. zak.

(Razsodba od 5. oktobra 1877, št. 9649.)

M. bil je od c. kr. državnega pravdnštva v R. zatožen, da je dne 25. marca 1877 proti polunoči, 67 let starega kmeta N.-a, s katerim je šel domov, v prepad pahnil. N. se je pri tem ne gledé na to, da si je na večih krajih kožo odrgnil, tudi s tem težko telesno poškodoval, da si je levo roko zlomil. — Pri glavni obravnavi dne 27. marca t. l. pa je iz prič. izpovedb sledil sum, da je M. pri zgorejšnem dogodjaji proti staremu N.-u z namenom hudobno postopal, da bi ga usmrtil, in da se je bil zet starega M.-a, imenom Tomaž Ch. čina kot začetnik (prouzročitelj) udeležil. Sodnijski dvor izrekel je tedaj v smislu §. 261 kaz. pr. r. svojo nedostojnost. — Iz izvedovanj sledil je rezultat, da je Tomaž Ch. s svojim tastom N.-m v nemiru živel ter da je M.-a z obljubo plačila pregovoril, usmrtenje N.-a učiniti. Dalje se je razkrilo, da je Tomaž Ch. s pomočjo M.-a že v prejšnjih letih, akoravno brezuspešno, poskušal, da bi druge osebe k umoru svojega tasta N.-a zapeljal. Razen tega obdolževal se je U., da je priče nagovarjal k napačni izpovedbi pred sodnijo. C. kr. državno pravdnštvo zatožilo je tedaj v meseci juniji 1877 N.-a in Tomaža Ch. zaradi hudodelstva poskušane naročenega zavrata nega umora in poskušane zapeljavanja k umoru, M.-a razen tega tudi zaradi goljufige po §. 199, a, kaz. zak. Od porotnikov odgovorilo se je mej drugimi tudi na naslednja glavna vprašanja z „da“:

1. Ali je zatoženi M. kriv, da je zvečer 25. marca 1876 z namenom, da bi N.-a usmrtil, onega s sunkom v brezno pahnil, katero je bilo 7 metrov in 70 centimetrov globoko in s kamenjem napolnjeno, tako da si je oni levo roko zlomil, kar je samo ob sebi in vsled več ko 30 dnevne nesposobnosti k poklicu težko telesno poškodovanje, ter da je s tem čin poskusil, ki bi bil lahko istinito izvršitev njegovega namena, N.-a usmrtiti, prouzročil, pri katerem činu pa je izvršitev hudodelstva le slučajno izostala 5. Ali je zatoženi U. kriv, da je v zadnjih dveh letih, kateri sta pretekli pred vprašanji 1. zaznamenovanem činom, z denarno obljubo

večkratov Antona C., Marka C. in Miha Z. nagovarjal in zapeljati poskušal, da naj N.-a usmrtita in tako hudodelstvo najetega umora učinita, ne da bi bil svoj namen doseči mogel? 8. Ali je zatoženi Tomaž Ch. kriv, da je z namenom, svojega lastnega tasta ob življenje spraviti, zatoženca M.-a najel, da naj z N.-om tako ravna, da ga usmrti, ter da je na ta način s premislekom sozatožencu M.-u dal nalog, da naj v prvem vprašanji zaznamenovani čin izvrši? 9. Ali je zatoženi Tomaž Ch. kriv, da je v dogovoru in sporazumljenji s sozatožencem M.-om v zadnjih dveh letih, kateri sta pred v vprašanji I. zaznamovanim činom pretekle, s pomočjo M.-a večkrat s spodbujanjem in denarno obljubo Antonija C.-a., Marka C.-a in Miha C.-a zapeljati poskušal, da naj nálog prevzamejo, N.-a usmrtiti in na ta način hudodelstvo najetega umora učinjijo, ne da bi bil svoj namen doseči mogel? Tudi oziroma M.-a na hudodelstvo po §. 199 a kaz. zak. stavljeno vprašanje se je po porotnikih potrdilo. Na podlagi izreka porotnikov obsodil tje sodnijski dvor M.-a zaradi hudodelstva poskušenega najetega zavrattnega umora in zaradi hudodelstva zapeljevanja prič k napačni izpovedbi pred sodnijo; Tomaža Ch. pa zaradi hudodelstva sokrivde pri poskušanjem najetem zavrattnem umoru. V razlogih razzodbe se je navedlo: „Ker so se zatoženci hudodelstva poskušenega najetega zavrattnega umora za krive spoznali (§§. 8, 134, 135 št. 1 in 3 kaz. zak.), tedaj se niso mogli posebej še hudodelstva poskušene zapeljave po §§. 9, 134, 135, št. 3 kaz. zak. za krive spoznati, ker je zapeljava tudi na hudodelstvo nameravan poskus, in ker je ta poskus, ako se dotični napad v istini izvrši, z napadom v taki zvezi, da je le je den kaznjivi učinek.“ —

Proti razzodbi vložilo je tako c. kr. državno pravdníštvo, kakor tudi zatoženi M. ničnosti pritožbo; prvo zaradi tega, ker je v neobsodbi zatožencev zaradi hudodelstva poskušene zapeljave k umoru po §. 9 in §§. 134 in 135 kaz. zak. razžaljitev zakona videti menilo (§. 344, št. 11, kaz. pr. r.); zadnji zaradi tega, ker je sodništvo predlog na preložitev glavne obravnave in na poklicanje prič zavrglo (§. 334, št. 5, kaz. pr. r.), in ker državno pravdníštvo ni imelo pravice, da ga zaradi hudodelstva poskušene zapeljave k umoru preganja, ker je bil ta učinek že predmet prvi kazenski pravdi, državno pravdníštvo si pa preganjanja v smislu §. 57 kaz. pr. r. pridržalo ni. Pritožba naglaševala je tudi, da je pritožnik že pri

glavni obravnavi, vendar brez uspeha, uporabo §. 317 kaz. pr. r. zahteval (§. 344, št. 10 c, kaz. pr. r.). —

Dne 5. oktobra 1877 vršila se je pri c. kr. kasacijskem dvoru pod predsedništvom dvornega svetovalca P a c e l t ' a javna obravnava o tej ničnosti pritožbi. Po predavanji referenta in po prečitani potrebni aktov predlagal je generalni prokurator dr. pl. Liszt, da naj se za zatoženca došlemu dvornemu in sodniškemu odvetniku dr. Blochu najprvo beseda podeli v izpeljanje ničnosti pritožbe; s tem bode generalni prokuraturi mogoče postalo, ob enem o ničnosti pritožbi c. kr. državnega pravdnštva in zatoženca M.-a svoje mnenje izraziti. Obravnava se bode s tem okrajšala in zagovornik dobi tako pravico k zadnji besedi. — Dr. Bloch, kateremu je na to predsednik besedo podelil, izpeljal je ničnosti pritožbo še natanjčneje.

(Dalje prihodnjič.)

Kadar se vzame v eksekucijo nepremakljivo dobro, ima sodec po italijanskem*) in poljskem sodnem redu dovoliti eksekventu zastavno pravico, na kolikor je ni pridobil z vknjižbo ali z drugim načinom.

Vsled odloka c. kr. kotarskega soda koprškega od 29. avgusta 1878, št. 5776, bila je vknjižena na podlagi zastavne javne pogodbe od 24. avgusta istega léta za terjatev A. B. v znesku 536 gl. zastavna pravica na B. C. v Miljah ležeče, v gruntovni knjigi pozorne občine Miljske vpisano zemljišče, in ker ni dolžnik B. C. v pogojenem času dolga plačal, če prav se je bil obvezal platiti ga do 30. junija 1879 pod eksekucijo, zaprosil je verovnik A. B. z

*) „Regolamento generale del processo civile del Regno Lombardo-Veneto“ ki je slaba kopija sodnega reda za Gališko in Vladimirsko velja vsled dvornega dekreta od 5. avgusta 1823 št. 5959 na Vološčini in Podgrajščini in vsled dvornega dekreta od 9. marca 1832, št. 2553 tudi na Piranščini in Koprščini in pri sodiščih tržaških, na kolikor spadajo pod nje isterska sodišča.

vlogo od 7. julija 1879, št. 4833 za dovoljenje eksekutivne cenitve v zastavo danega zemljišča.

Z odlokom od istega dne in pod jednacim vročbenim številom je c. kr. kotarski sod koprski

uvaževaje, da zamore upnik takrat samo zahtevati eksekutivno cenitev zastavljenega mu posestva, kadar dokaže, da mu je bila že dovoljena in izvedena vknjižba eksekutivne zastavne pravice;

uvaževaje, da navadna vknjižba zastavne pravice ni jednolična z vknjižbo eksekutivne zastavne pravice, ter da ni ž njo jednakoveljavna, — odbil to prošnjo.

Proti temu odloku je verovnik za časa rekuriral in višje sodišče je

uvaževaje, da je rekurent pridobil že vsled odloka od 29. avgusta 1878, št. 5676, vknjižbo zastavne pravice za svojo terjatev od 536 gl. na eksekutovo posestvo;

uvaževaje, da učinki take vknjižbe niso drugačni od vknjižbe eksekutivne zastavne pravice, izvedene na podlagi kake sodne poravnave ali razsodbe;

uvaževaje, da v smislu §. 415 italj. sodn. reda, (ki stoji v soglasji s §. 426 občn. sodn. reda Josifinskega, §. 322 sodn. reda gališkega in s §. 500 priv. gradjanskega postopnika za Hrvatsko) mora sodec dovoliti eksekventu zaproseno eksekucijo na nepremakljivo dobro, na kolikor je ni že pridobil z vknjižbo ali z družim načinom:

uvaževaje, da pod izrazom „drugim načinom“ (in altro modo) mora se v navzočnem slučaju razumevati že izvedena vknjižba dolžne glavnice, in

uvaževaje, da je naprošena cenitev bila izvršivna (procedibile) neodvisno od vsake predbežne vknjižbe eksekutivnega založnega prava, — promenilo z odlokom od 18. julija 1879, št. 2411 odlok prvega sodca ter mu je zaukazalo, da reši prošnjo po sodnem redu.

Proti tej rešitvi revidiral je dolžnik. C. kr. najvišje sodišče je pa

uvaževaje, da §. 455. sodn. reda italj. (§. 326 gališkega in §. 425 tirolskega) predpisuje vknjižbo eksekutivne založne pravice na dobro nepremakljivo kakor prvo eksekucije stopinjo samo takrat,

kadar ni eksekvent pridobil že vknjižbe ali z družim načinom zastavne pravice;

uvaževaje, da verovnik, kateremu že pripada zastavna pravica, katero je pridobil na podlagi pogodbe, zamore započeti eksekucijo proti zastavljeni stvari s ceditvijo, — z odlokom od 14. oktobra 1879, št. 10638, odbilo revisijonalni rekurz ter pustilo v moči odlok c. kr. višjega deželnega sodišča teržaškega. T.

Pravost ali pristnost rokopisa se more tudi po pričah dokazati (§. 333 in 335 obč. sod. r.).

C. kr. sodnija v Bistrici je po tožbi Marije J. de pr. 9. sept. 1870 št. 6090, z rabsodbo od 22. decembra 1880, št. 9445, za pravo spoznala: „Toženi dr. Franc Č. je dolžan spoznati, da je iz pisma od 7. februarja 1869 izvirajoča terjatev Marije J. v znesku 500 fl. c. s. c. likvidna, da je torej vsled odloka od 18. junija 1870, št. 4109 v korist tožiteljice na zemljiščih urb. št. 379 in 410¹/₂ ad Postojina za terjatev 500 gl. s. pr. vknjižena prenotacija (prednamba) in superprenotacija opravičena in toženec dolžan tožiteljici na 90 gl. 49 kr. izmerjene sod. stroške v 14. dneh pod eksekucijo povrniti.“

Razlogi.

Tožba se opira na pismo ddt. Reka 7. februarja 1869 A ad I., v katerem je toženec dr. Franc Č. potrdil, da je po storjenem računu tožnici pod raznimi naslovi znesek 500 gl. dolžan postal, ter se zavezal, njej ta znesek s 6% obrestmi ob letu plačati.

Ker je toženec oziroma njegovej zapuščini postavljeni skrbnik zanikal, da je dr. Franc Č. imenovano pismo svojeručno pisal in podpisal, ima tožnica po §. 104 in 134 obč. sod. r. dokazati, da je pisava prava ali pristna.

Pristnost pisave je ponudila tožnica dokazati s pričami Adolfom Gotthardijem, Josipom Razpičem, Ivanom Jurašičem, Francem Blažem in Maksom Jenkom, kateri dokaz je tudi najvišji sodni dvor z predrazsodbo od 13. sept. 1877, št. 2501 dopustil. Vse te priče (razen umrlega Gotthardija) potrdé, da je dr. Franc Č. pismo od 7. februarja 1869

svojeročno pisal in podpisal. Posebno priči Ivan Jurešić in Josip Razpić, katera sta z dr. Fr. Č. v odvetniški pisarni Gotthardija več časa sodelovala in torej njegovo pisavo dobro poznati morata, sta izrekla z vso gotovostjo, da je dr. Fr. Č. to pismo sam pisal in podpisal.

Ugovor, da se prisnost pisave ne more s pričami dokazati, ni utemeljen, kajti po §. 133 in 134 sod. red tak dokaz ni izključen, temveč se po teh postavnih določbah pristnost pisave umrlega more tudi s primerjanjem rokopisov, s prisegami in na drug način dokazati. Zlasti so priče, ki znajo same pisati ter so pisavo umrlega po neposrednem občevanju spoznavale, gotovo zmožne določiti, ako je kaka pisava z njim dobro znano pisavo umrlega identična.

Pristnost pisma od 7. februarja 1869 je torej po imenovanih pričah dokazana.

Postavni naslov terjatve je v tem pismu obsežen, ker je toženec priznal, da je tožnici po storjenem računu pod raznimi naslovi 500 gl. dolžan.

Toženčev skrbnik dalje ugovarja, da je tožnica kmalu po smrti dr. Fr. Č. na vprašanje njegovega brata Josipa Č. rekla, da jej prvi ni nič dolžan. Na ta ugovor se ne more ozirati, ker ni dokazano, da je tožnica vedela, da je Josip Č. dedič svojega brata ali da ga je sploh poznala (§. 110 sodn. reda).

Tudi trditev ni odločilna, da je bila pri zemljišči urb. št. 397 za dr. Fr. Č. vknjižena terjatev 900 gl. že pred odlokom od 18. junija 1880, št. 4109, s katerim se je tožnici predznamba zastavne pravice za 500 gl. dovolila, plačana. Te dve terjatvi nista v nikakej zvezi. V tej pravdi se zahteva le spoznanje dolga 500 fl. in opravičenje dovoljene prenotacije, ne pa spoznanje terjatve 900 gld. Sicer je pa vknjiženje nadzastavne pravice na tirjatve, ki iz zemlj. knjig še niso izbrisane, popolnoma dovoljeno, ker intabulirana terjatev ugasne še le z izbrisom iz javnih knjig (§. 469 in 1446 drž. zak.)

Ker je bila prenotacija dovoljena še pred postavo od 25. julija 1872 št. 95, je v smislu §§. 438, 439 in 453 drž. zak. opravičena. Po teh postavnih določbah zadostuje, ako se dokaže terjatev, in ni treba dokaza, da se je tudi naslov zastavni pravici pridobil.

Tožba je torej opravičena.

C. kr. nadsodnija graška je z rzsodbo od 13. aprila 1881, št. 2293 tožbo odbila ter obsodila tožnico v povrnitev stroškov.

Nadsodnijski razlogi.

Tožnica utemeljuje svojo terjatev s pismom od 7. febr. 1869 A ad I., katero je baje umrli dr. Franc Č. pisal in podpisal. Ker toženčev skrbnik pristnost tega pisma zanikuje, hoče tožnica to dokazati z imenovanimi pričami. Razen Gotthardija so se tudi vse priče zaslišale.

Priča Maks J. izpové, da je dr. Fr. Č. od mladosti poznal in mnogo ž njim občeval in da torej tudi njegovo pisavo pozna, da pa vender ne more s popolno gotovostjo določiti, ako je on pismo A ad I., pisal, ali ako ga je kdo drug posnemal. Trgovec Franc Blaž podpira svojo trditev, da spozna podpis na tem pismu kot lastnoročni podpis dr. Franc Č—ov, samo z okoliščino, da mu je jedenkrat poslednji po njem podpisano menjico izročil, da torej njegov podpis pozna.

Pač pa potrđita zemljeknjižni uradnik Ivan Jurašić in odvetniški pisar Josip Razpić, da brezdvomno poznata, da je dr. Fr. Č. pismo A ad I. sam pisal in podpisal, ter svojo izjavo utemeljuje s tem, da sta ž njim delj časa skupej delovala in torej njegovo pisavo natanko poznata. Jurašić pravi, da je z dr. Č. dve leti pri odvetnikih služil; Razpić pa, da je tudi večkrat njegove koncepte prepisoval. Poslednji je tudi pri sodnji v Reki, kjer je bil zaslišan, pokazal baje po dr. Č. podpisano pooblastilo in neki spis, s katerim se je pisava primerjala, a ti spisi se niso priložili zapisniku.

Na podlagi teh izpovedb vender ni dokazano, da je dr. Fr. Č. pismo A ad I. lastnoročno pisal in podpisal. Kajti po §. 147 sod. red morejo priče le dogodke dokazati, katere so jim iz lastne vednosti znane.

A zaslišane priče ne trdē, da so videle, ko je dr. Č. dotični list pisal, ali da so slišale, da je priznal, da ga je res pisal. Priče so le pisavo lista A ad I. z njim znano pisavo dr. Č—ovo primerjale in iz tega primerjanja sklepale, da je ta list pristen. S tem pa priče niso potrđile dogodkov, ampak so sodile kot izvedenci o lastnosti stvari. Ko bi bila tudi svedoka Jurašić in Razpić zmožna, jednakost ali različnost rokopisov določiti, se mora vender pomisliti, s kako tesno natančnostjo izvedenci v pisavi ravnajo,

kako vsako črko in črto primerjajo, predno določijo pristnost ali nepristnost pisave; takega izreka vender ne morejo nadomestiti izpovedbe svedokov, katere so le po svojem spominu sklepali o lastnosti pisave. Pomisliti se mora pa tudi, da sodnik celó na izrek izvedencev ni vezan (§. 135 sodn. reda) in da v pričujočem slučaju ne more primerjati lista A ad I. s pisavo, o katerej bi bilo dokazano, da je dr. Č-ova.

Iz teh razlogov torej po sodn. redu ni dokazano, da je dr. Fr. Č. list A ad I. sam pisal in podpisal in tudi tožba, katera se opira na ta list, ni opravičena.

C. kr. najvišji sodni dvor je z odločbo 9. decbr. 1881, št. 13172 zavrgel razsodbo, nadsodnije ter potrdil razsodbo prvega sodnika.

Razlogi najvišje sodnije.

Z ozirom na razloge prvosodnijske razsodbe se še sledeče pristavlja:

Verjetni priči Jurašić in Razpić, katera sta več let v odvetniški pisarni dr. Gotthardija v Reki službovala in vsak dan spise tedanjega odvetn. koncipijenta dr. Č. prepisovala, sta soglasno izrekla, da natanko poznata njegovo pisavo in njegov podpis in da torej lahko z vso gotovostjo potrdita, da je dr. Č. pismo A ad I. svojeručno pisal in podpisal in da je tedaj to pismo pristno.

Dalje je dijurnist M. J. izrekel, da je v prejšnjem času z dr. Fr. Č. mnogo občeval in njegovo pisavo in podpis dobro pozna, da je pismo A ad I. sam pisal in podpisal, in da je težko verjetno, da bi kdo drug mogel pisavo tako varljivo posnemati.

Tudi svedok Franc Blaž, kateremu je dr. Fr. Č. svojeručno podpisano menjico izročil, je potrdil, da pozna njegov podpis in da spozna z vso gotovostjo podpis dr. Č-ov.

Če se torej pomisli, da se more pisava umrlega po §. 134 sodn. r. ne samo po izreku izvedencev, ampak tudi s prisego ali na drug po sodn. redu dovoljeni način dokazati, in da so v pričujočem slučaju štiri popolnoma zanesljive pisanja zmožne priče, izmed katerih so posebno prve tri pisavo in podpis dr. Franceta Č. iz neposrednega iz daljšega opazovanja spoznavale, s popolno gotovostjo potrdile, da je poslednji pismo A ad I. svojeručno pisal in podpisal, je pristnost tega pisma popolnoma dokazana. Daljše dokazovanje po izvedencih je tem menj potrebno, ker taki subsi-

dijarni dokazi s primerjanjem posameznih pisav nikoli ne morejo doseči veljave dokaza, ki se je zadobil iz neposrednega ponavljajočega opazovanja.

Iz teh in drugih razlogov prvega sodnika se je morala nad-sodnijska rzsodba prenarediti in prvosodn. rzsodba potrditi.

—r.—

Izjava pred pričami poslednje volje je nesodnijsko priznanje v smislu §. 110 obč. sod. reda. Celota oporo-ke. Ako ni oporo-ka veljavna, tudi posamezna volila niso veljavna.

S tožbo de pr. 20. oktobra 1869, št. 8066 je prosil Andrej V. za rzsodbo :

Malol. Franciška L. je kot dedič po Francetu L. dolžna to-žitelju Andreju V. za hrano, vino in drugo blago, na posojilih in raznih stroških, ki jih je imel za Franceta L., od skupne terjatve 2690 gl. 83 kr. oni del dolga v znesku 2100 gl., katerega je Franc L. poslednjevoljno priznal (den letztwillig einbekannten Schuldteil-betrag), s 6°/_o obrestmi od 12. decembra 1868 in sodn. stroške plačati iz zapuščine Franceta L. v 14. dneh pod eksekucijo.

Tožnik trdi, da je Francetu L., ki je 12. decembra 1867 umrl in po katerem se je ml. hči Franciska L. za dediča spoznala na njegovo prošnjo od 1858 l. naprej hrano dajal, večkrat denarje posojeval, zanj dolgove plačeval in razne stroške imel, tako da mu je France L. vsega skupaj 2690 gl. 83 kr. dolžan postal. Ker je pa poslednji ta dolg pred pričami svoje oporo-ke le v znesku 2100 gl. spoznal, zahteva tožnik za zdaj le plačilo tega zneska ter si pridrži pravico, nespoznani znesek 590 fl. 83 kr. posebej iztožiti.

Tožena ugovarja, da Franc L. ni bil pri popolni pameti in zavesti, ko je svojo poslednjo voljo razodel, da njegova izjava ni bila razločna in da tudi navzočne tri priče niso soglasno izpove-dale (§. 565, 566 in 586 obč. drž. zak.).

Izjava pred pričami oporoke se tudi ne more smatrati kot priznanje v smislu §. 110 sodn. reda, ker se ni izreklo na vprašanje koga, ki mu je mar, da resnico izvé.

Priče Martin R., Anton K. (zdravnika) in Janez T. so povedale jednoglasno, da je Franc L. v njihovej navzočnosti zavestno in razločno izrekel, da je Andreju V. 2100 gl. dolžen in da naj se ta dolg z njegovimi terjatvami pri Mariji B. in Antonu Š. od 1400 gl. in 1200 gl. poplača, in da je še le po tej izjavi jel zmedeno govoriti, tako da ni mogel vse svoje poslednje volje razodeti.

Tudi priči Jože in Marija L. sta potrdili, da je Franc L. dva ali tri dni pred svojo smrtjo izrekel, da je tožniku 2000 gl. ali 2100 gl. dolžan.

C. kr. okrajna sodnija bistriška je z razsodbo od 28. marca 1878, št. 981 spoznala v smislu tožbe.

Razsodba se utemeljuje s tem, da je po zgorej omenjenih pričah dokazano, da je ranjki Fr. L. spoznal, da je tožniku 2100 gl. dolžan in da je še le potem zavest zgubil, kar pa ne more vplivati na prejšnjo izjavo. Akoravno Franc L. svoje oporoke ni končal, se ima vendar njegova izjava smatrati kot veljavno volilo po §. 665 drž. 665 drž. zak. (debitum legatum). Ko bi pa tudi ta izjava ne bila veljavno volilo, je vsaj nesodnijsko priznanje v smislu §. 110 sodn. reda, ker se vendar ne more trditi, da pričam poslednje volje ni mar na tem, da resnico izvedó. —

C. kr. nadsodnija v Gradci je z razsodbo od 5. marca 1879, št. 12357 tožbo odbila ter obsodila tožnika v povrnitev stroškov.

Nadsodnijski razlogi.

Tožnik trdi, da mu je bil pokojni Franc L. za mu dajano hrano, vino in drugo blago, na posojilih, razn ih plačilih in stroških dolžan skupaj 2690 gl. 83 kr. Ker pa tožnik ne terja plačila tega zneska ampak samo 2100 gl., gledé katerih je baje France L. poslednjevoljno obstal, da jih je dolžan, se ima v tej pravdi razsoditi samo vprašanje, ali je res Franc L. poslednjevoljno obstal, da je tožniku 2100 gl. dolžan in ako je dotična izjava po postavi veljavna.

V večni spomin zaslišane priče med. dr. M. R., zdravnik A. K. in trgovec J. T. so sicer potrdile, da jih je Franc L. zvečer pred svojo smrtjo pozval, da bi bili priče njegove poslednje volje, in da je potem v navzočnosti vseh treh izjavil, da je tožniku na raznih rečeh 2100 gl. dolžan, samo dr. M. R. opomni, da je Franc

L. rekel, da je ta znesek tožniku in njegovi ženi dolžan. A te priče tudi potrdé, da je Franc L— kmalu potem jel zmešano in nerazločno govoriti, da svoje oporoke ni mogel končati. Priča J. T. na posebna vprašanja izpové, da ne more določiti, ako se je Fr. L. takrat, ko je o tožnikovi terjatvi govoril, še popolnoma zavedel ali ne, in priča A. K. pravi, da so bile duševne moči Franca L. takrat že oslabele.

Da je poslednja volja veljavna, je po §. 565 drž. zak. med drugim potrebno, da se je izjavila v popolni zavesti. Da se je pa to pri Fr. L. zgodilo, po imenovanih pričah ni dokazano. Kajti akoravno te priče potrdé, da je Fr. L. izjavil, da je tožniku 2100 gl. dolžan, vendar tudi izpovedó, da Fr. L. s tem svoje poslednje volje ni popolnoma razodel in da svoje izjave radi tega ni mogel nadaljevati, ker so ga njegove dušne moči zapustile.

Ker more pa ustni ali pismeni čin biti le tedaj veljaven, ako je dokončan in popolen, in ker bi bil Fr. L., kateri je hotel izjavo svoje posl. volje nadaljevati, isto še lahko gledé tožnikovega dolga prenapredil ali omejil, njegova izjava, da je tožniku 2100 gl. dolžan, nima moči veljavne poslednje volje. Po izpovedbah prič je dvomljivo, ako je bil takrat, ko je to izjavil, pri popolni pameti in zavesti.

Ker tožnik zahteva le plačilo poslednjevoljno spoznanega dolga in se v repliki tudi izrečno na določbo §. 665 drž. zak. sklicuje, ni treba preiskovati, ako ima dotična izjava morebiti moč priznanja v smislu §. 110 sod. reda, posebno ker tudi tožnik ni trdil, da je takrat kdo Franceta L. pozval, izreči, ako je tožniku kaj dolžan in koliko.

Tožnik je sicer tudi navedel, da je Franceta L. dva ali tri dni pred njegovo smrtjo pozval, da naj bi račun naredila, in da mu je na to odgovoril, da bode tožniku njegovo terjatev 2100 gl. ali plačal ali pa za to dve terjatvi odstopil.

To trditev hoče dokazati s pričami Jožetom in Marijo L., kateri dokaz se je tudi s predrazsodbo od 20. decembra 1873 št. 3000 dopustil.

A te priče v pričujočem slučaju nikakor niso merodajne, ker morajo tri priče h krati navzočne biti, da je ustna poslednja volja veljavna.

Ker torej tožnik ni dokazal, da je Fr. L. iztoženi dolg poslednjevoljno priznal, tožba ni opravičena ter se mora razsodba prve sodnije prenaraditi.

Najvišji sodni dvor je z odločbo od 28. avgusta 1879, št. 9388, razsodbo prvega sodnika v glavni stvari potrdil in le toliko prenaradil, da ima tožena 6% obresti ne od 12. decembra 1868, ampak samo od 18. novembra 1869 naprej plačati.

Razlogi najvišje sodnije.

Tožnik računi svojo, iz različnih naslovov izvirajočo terjatev na 2690 gl. 13 kr. ter hoče tudi resničnost posameznih dolžnih zneskov s pričami in drugimi sredstvi dokazati. Tožnik dalje pravi, da o tem s Fr. L. nikoli ni imel pravega računa, da je pa Fr. L., ko je oporoko delal, tožnikovo terjatev v znesku 2100 gl. spoznal, kar so tudi v večni spomin zaslišane priče dr. M. R., A. K. in J. T. potrdile. Da bi se tožniku ne ugovarjalo, da različne terjatve kumulira, in da bi ne bilo treba mnogo posameznih pravnih dokazovanj, zahteva le plačilo poslednjevoljno spoznanega zneska 2100 gl. s 6% obrestmi od 12. decembra 1868, to je jedno leto po smrti Franca L. —

Nasproti ugovoru tožene, da poslednja volja Fr. L. ni veljavna, ker se je med izjavo zmešal in je ni dokončal, se sklicuje tožnik na to, da je njegova po imenovanih pričah dokazana izjava vsaj kot volilo veljavna ali kot nesodnijsko priznanje dokazana.

Tožnik hoče tudi s pričama Jožetom in Marijo L. in z glavno in dopolnilno prisego dokazati, da je Fr. L. dva ali tri dni pred njegovo smrtjo na poračun pozval, da je potem poslednji priznal, da je tožniku 2100 gl. dolžan, in da mu je obljubil, za pokritje tega dolga dve vknjiženi terjatvi v last odstopiti.

Ker tožnik ne opira svoje tožbe samo na poslednjo voljo Franceta L., ampak hoče svojo terjatev tudi z drugimi dokazi utemeljiti, je tožbe pasus: „tožena je dolžna po Fr. L. poslednjevoljno priznani dolg v znesku 2100 gl. plačati“, le prav neznatna napaka, katera sodnika ne sme motiti, da vestno pretehta vse o priznanji dolga ponujene dokaze.

Priči Jože in Marija L., brat in sestra Franceta L., sta bistveno soglasno izpovedali: Tožnik V. je dajal več let Francetu L. hrano, mu posojeval denarje in zanj plačeval. Ko je v jeseni

1867. l. nevarno zbolel, je prišel tožnik k njemu ter ga je prosil, da bi račun naredila. Fr. L. sicer ni računa delal, za kar se je menda preslabega čutil, ampak rekel je, da tožniku za njegovo terjatev prepusti svoji terjatvi pri Mariji B. in Antonu Š. Ker pa tožnik s tem ni bil prav zadovoljen in je želel plačilo v gotovem, opomni Fr. L.: „Torej ti bom svoto . . . plačal.“ Po izpovedbi Jožefa L. je imenoval vsaj svoto 2000 gl., ako ne 2100 gl. Marija L. se na to priznalo svoto ni mogla več spominati. Fr. L. je še pristavil: „Ako me smrt prehití, naj to velja.“ To izjavo je pri polni zavesti, prostovoljno in resno izrekel.

Tudi priče M. R., A. K. in J. T., ki so bili za priče oporoke poklicani, so soglasno izpovedale, da je Fr. L. v njihovej nazočnosti pred vsem izrekel, da je svojemu svaku Andreju V. za hrano in posojila dolžan skupaj znesek 2100 gl. in da naj se ta dolg izplača s terjatvami pri Mariji B. in Antonu Š. od 1400 gl. in 1200 gl. To je izjavil Fr. L. v navzočnosti vseh treh prič pri popolni zavesti in resno, popolnoma določno, čisto in razločno. Potem je določil še nekatera volila za svoje brate in se je še le pozneje zmešal, tako da ni mogel nadaljevati svojih naročil.

Akoravno se te sicer določene dispozicije ne morejo smatrati kot postavno veljavna oporoška ali kodicil, se vendar ne more dvomiti, da je Fr. L. priznal tožnikov dolg proti osobam, o katerih je dobro vedel, da jim je bilo na tem ležeče, resnico izvedeti. Razen tega sta ga pa tudi povod in čas, v katerem je dolg priznal, morala resno opominati resnico govoriti.

Na podlagi izpovedb imenovanih pet prič je torej popolnoma dokazano, da je Fr. L. v smislu §. 110 sod. reda priznal, da je tožniku 2100 gl. dolžan, kateremu se mora ta znesek prisoditi brez daljnega dokazovanja.

Kar se tiče 6⁰/₀ obresti, se morajo spoznati po §. 1333 in 1334 drž. zak. samo od 18. novembra 1869, kot dneva vročenja tožbe, ne pa od 12. decembra 1868, ker se tožniku ni prisodil dolg kot veljavno volilo po §. 665 drž. zak.

IZ TEH NAGIBOV SE MORA RAZSODBA PRVEGA SODNIKA IZVZEMŠI OBRESTI POTRDI TI.

Dota in skupnost premoženja.

Štefan R. in Jožefa Č. sta naredila ženitno in dedinsko pogodbo od 23. oktobra 1873 naslednjega obsega:

Prvič: Nevesta Jožefa Č. prinese svojemu ženinu Štefanu R. dve tisoči goldinarjev (2000 gl.) dote in sicer šestnajststo goldinarjev iz svojega premoženja, ki jih ima dobiti za dedščino po očetu od svojega brata Franca Č.; ostalih 400 gl. da nevesti nje mati Jera Č.

Drugič: Ženin Štefan R. spremlje obljubljeno doto 2000 gl. in postavlja tej doti nasproti polovico svojega posestva vpisanega v zemljiščne knjige Gambrške pod urb. št. 357, 361 in 359 ter privoljuje, da se sme na to polovico precej lastninska pravica za nevesto vknjižiti.

Tretjič: Ženin in nevesta sta sklenila in naredila med seboj zastran svojega premoženja, ki ga zdaj imata in ki ga bodo v prihodnje pridobila ali podedovala splošno skupnost (allgemeine Gütergemeinschaft).

Jožefa Č. omožena R. je 23. marca 1877 zapustivši ml. sina Henrika umrla.

Pri zapuščinski obravnavi zahteval je Štefan R. po odbitih skupnih dolgovih polovico skupnega premoženja, a sin Henrik naj podedova drugo polovico.

Vsled te zahteve Štefana R. postavil se je ml. Henrik Janez L. kuratorjem ad actum, kateri je v imenu kuranda terjal, da se v prvem odstavku ženitne in dedinske pogodbe od 23. oktobra 1873 navedenih 2000 gl. skupnemu premoženju ne prišteje, temveč kot poseben aktivum smatra.

Po daljni obravnavi je c. kr. sodnija v Litiji Štefanu R. ukazala, da mora pravdno pot nastopiti.

Štefan R. uložil je tožbo de pr. 11. avgusta 1880, št. 6547 in zahteval razsodbe:

Zapuščina Jožefe R. rojene Č. obstoji iz polovice vsega na smrtni dan Jožefe R. nahajajočega se in po odbitih skupnih dolgovih ostalega skupnega čistega premoženja zakonskih Štefana in Jožefe R. in oni vsled ženitne in dedinske pogodbe od

23. oktobra 1873 donešeni 2000 gld. niso posebno in samo v zapuščino Jožefe R. spadajoče premoženje.

Z rzsodbo od 7. decembra 1880, št. 9644 se je spoznalo, kakor se je v tožbi prosilo.

Razlogi prvega sodnika.

V notarijelni ženitni pogodbi od 23. oktobra 1873 je v prvem in drugem odstavku samo premoženje ženina in neveste naštetu, v tretjem odstavku se pa govori o pogojeni skupnosti (§. 1283 in 1234 obč. drž. zak.) Iz tega grupiranja v pogodbi se razvidi, da se je premoženje le zato naštelu, da bi se ustreglo postavi o skupnih pogodbah (§. 1178 obč. drž. zak.).

Če se torej pomisli, da v tretjem odstavku navedena skupnost premoženja prejšnje lastninske pravice odstrani (§. 1237 o. d. z.) in da nevestina dota iz te skupnosti ni izvzeta, moralo se je po tožbi spoznati.

Na apelacijo toženega odbila je nadsodnja v Gradci z rzsodbo od 8. junija 1881, št. 4607, tožbo.

Razlogi višjega sodnika.

V odstavku prvemu notarijelnega pisma od 23. oktobra 1873 govori se, da je Jožefa Č. Štefanu R. v terjatvi in v gotovini dote 2000 gld. donesla in ker Štefan R. sam potrdi, da je to doto dobil, morala bi po postavi dedičem Jožefe Č. pripasti. Po §. 1229 o. d. z. morata stranki v pogodbi povedati, če temu ni tako. Ker se to ni zgodilo in se mora po §. 914 o. d. z. dvoumna pogodba tako razkladati, da je brez protislovlja in veljavna, ne more se v odstavku tretjem zgovorjena skupnost tako tolmačiti, da bi pravice dedičev Jožefe R. na doto iluzorične postale in to tem menj, ker se ne more misliti, da bi hoteli stranki pogodbeno določbo o doti odbiti.

Zahteva tožnikova je torej protipostavna in se mora tožba uničiti.

Na revizijsko pritožbo tožnikovo potrdilo je najvišje sodišče z rzsodbo od 30. novembra 1881, št. 14515, prvosodnijsko rzsodbo.

Razlogi najvišjega sodnika:

Po odstavku prvem ženitne in dedovinske pogodbe od 23. oktobra 1873 med Štefanom R. in Jožefo Č. imel bi tožnik dobiti 2000 gld. dote in on tudi ne taji, da je to doto dobil. V odstavku tretjem sta stranki čez premoženje, katero sta imeli ali bosta v prihodnje dobili, skupnost dogovorili. Dota in splošna skupnost premoženja obstojita lahko poleg druge, kajti tudi pri splošni skupnosti sme imeti posamezni zakonski družje svoje premoženje in zakonska družeta smeta posamezne reči izvzeti iz skupnosti. Zaradi tega more se sklepati samo iz pogodbenih določeb, iz teh se mora volja strank razvideti, če hočeta doto iz skupnosti izvzeti ali pa narobe. Določbe o doti Jožefe Č. so se morale že zaradi tega v pogodbi omeniti, ker doto ni Jožefa Č. sama plačala, temveč 1600 gld. je imel njeni brat kot očetovo dedščino koj po poroki naštetih in se je tudi to storiti zavezal. V pogodbi ni o tej doti za smrtni primerljaj ničesa določenega in v tretjem odstavku je brez izjeme o skupnem premoženju govorjenje. Iz tega se mora sklepati, da ni iz skupnosti nobeno premoženje izvzeto, torej tudi dota v skupnost spada. Sklicanje na odstavek prvi ne zadostuje, da bi se dota kot separatno premoženje Jožefe Č. smatrala smela.

Če se dota v skupnost všteje, ne najde se v določilih pogodbe nikakega protislovja, inace pa, če se dota kot posebno premoženje smatra, bilo bi to zoper jasno voljo strank, po katerej sta skupnost o celemu premoženju naredili.

Iz teh razlogov morala se je tožba potrditi.

O prisojilih z ozirom na §. 30 zakona od 25. julija 1871, št. 95 drž. zakonika.

Gospod V-r v Bistrici je že v števil. 11. „Slov. Pravnika“ o prisojilih glede po eksekuciji prodanih v javnih knjigah vpisanih zemljišč — govoril in trudil se razjasniti:

1. da se zamore na podlagi prisojilnega pisma ne le lastninska pravica na kupčevo ime vpisati, temveč tudi vknjižiti izbris zastavnih pravic; in
2. da ni potreba legaliziranih pobotnic pri dokazilu, da so dražbini pogoji spolnjeni.

Umevno, jasno in določno je misel gospoda dopisnika utemeljena in jaz svojo misel z njegevo popolnoma strinjam, ali kaj pomaga zdrava misel, ako je sodnik druge, če tudi napačne misli!

V primer podajem pravnikom sledeči slučaj:

C. kr. sodnija v Postojni podelila je Jožefu Jurci prisojilo ddt. 30. decembra 1870 št. 11011, katero se tako le glasi:

Od c. kr. sodnije v Postojni prisodi se v eksekuciji Mice Turk iz P. proti Jarneju Jurci iz G. pcto. 525 gld. pri dražbi dne 23 okt. 1869 za skupilo 1250 gld. sodnijsko prodano v zemljiških knjigah graščine predjamske pod urb. št. 161 vpisano posestvo vsled dokazane spolnitve dražbinih pogojev kupcu Jožetu Jurci iz G. s pravico do vknjižbe lastninske pravice na njegovo ime in s pravico do vknjižbe izbrisa sledečih pri gorejšnjem posestvu vknjiženih zastavnih pravic in sicer: glede terjatve Urše, Mice in Lenke Turk iz G. vknjižene na podlagi dolžnega pisma od 14. avgusta 1829 v znesku 108 fl, $33\frac{3}{4}$ c. s. c. i. t. d. —

S prošnjo vloženo dne 13. svečana 1881, št. 1531 je Jože Jurca na podlagi tega prisojila prosil za vknjižbo lastninske pravice in za izbris vseh zastavnih pravic pri kupljenem posestvu. Z odlokom dne 24. februvarija 1881 je sodnija v Postojni prošnjo glede vknjižbe lastninske pravice uslišala, glede izbrisa pa odbila ter to odločbo motivirala s tem, da sodniku pri razdelitvi eksekutivnega kupa ne pristoji pravica dovoliti vknjižbo izbrisa zastavne pravice v prisojilu in zategadelj se tudi prisojilu glede izbrisnega dovoljenja v smislu §. 31 zemlj. knjig in §§. 111 in 112 sodn. red. za javno pismo smatrati ne more.

Zoper ta odlok pritožil se je Jože Jurca na c. kr. višjo sodnijo v Gradec in ta je z odločbo de intim. 18. junija 1881, št. 5164, odlok prvega sodnika potrdila iz sledečih razlogov:

V smislu §. 111 sod. red. sme se javnim pismom polno vero le glede dejanj priznavati, čez katera bila so napravljena; prisojila imajo pa po §. 339 sodn. red. le namen kupljeno posestvo kupcu v last izročiti in zato se smejo le jedino v tem oziru javnim

in dokazilnim pismom prištevati. Ako se tedaj v prisojilu 31. decembra 1880, št. 11011, tudi dostavek nahaja, da se zemljišče Jožetu Jurci s pravico izbrisa zastavnih pravic, prisoja, vender le ta dostavek pritožnika od dolžnosti §§. 87 in 94 štv. 4 knjiž. red. ne odveže.

Zoper ta odlok je Jože Jurca vložil revizijski utok in v tej pritožbi trdil, da je izbris dolgov še le pravi konec eksekucije in da je zategadelj tudi revizijska pritožba dovoljena. — Ali c. kr. sodnija v Postojni je to pritožbo sklicevaje se na §. 130 zemlj. red. pritožniku vrnila in ta odlok tudi druga sodnija iz razlogov prvega sodnika potrdila.

Ali so v zgoraj navedenem slučaju razlogi prvega in drugega sodnika utemeljeni? Ne, nikakor ne!

Ničevnost tacih razlogov dokazal je že gosp. V-r tako razločno in umevno, da mi je nemogoče k njegovim dokazom kaj dodati in le na zgoraj omenjene razloge prvega in drugega sodnika ozir jemaje zabeležim sledeče opazke.

Prvi in drugi sodnik trdi, da se prisojila glede izbrisnega dovoljenja ne morejo za javna pisma smatrati.

Ta trditev nij nikakor opravičena, kar se že iz §. 33 odstavka d knjiž. red. razvidi. Ta §. določuje brez vsake izjeme, da se morajo prisojila onim javnim pismom prištevati na podlagi katerih se vknjižbe dovoliti smejo.

Kakor rečeno, ta §. ne dela nobene izjeme in govori sploh o vknjižbah.

Oba sodnika se tudi v razlogih sklicujeta na §§. 111 in 339 sod. red., potem na dvorni dekret od 11. avgusta 1827, št. 2300 in na §§. 87, 94 in 33 zemljiščne knjige. Ali če §. 111 sod. r. določuje da uživajo javna pisma polno vero le glede dejanj, o katerih bila so napravljena, tako že iz teh besedi in pa iz duha postave sledi, da je Jože Jurca s prisojilom dne 31. decembra 1880 dobil pravico k vknjiženju lastninske in k izbrisu zastavne pravice. —

In ako imajo prisojila po §. 339 sod. reda in po dvornem dekretu od 11. avgusta 1827 glavni namen, da se ž njimi kupljeno posestvo kupcu izroči — vender ni izključeno, da ne bi smel sodnik na podlagi predloženih mu pobotnic v prisojilu dati dovoljenja k izbrisu zastavnih pravic.

Ako pa, kakor v zgoraj navedenem slučaju jeden in ravno tisti sodnik v prisijilu izbris zastavnih pravic dovoli, potem pa prošnjo na podlagi tega prisojila glede izbrisa zastavnih pravic odbije, tako se mora odločno trditi, da je to neredna strankam le stroške napravljajoča inkonsekvenca sodnikova! J. P.

Slovenščina pred sodnijami.

Odločbe nadsodnije graške glede rabe slovenskega jezika pred sodnijami, so tako različne, da nam skoro vsak dan kaj novega prineso. Pod to rubriko objavljali bomo odsle vse takove odločbe, da bode slovenski svet sprevidel, na koliko načinov se jeden in isti paragraf lahko tolmači. Najnovejša odločba je naslednja:

„Gospodu Mateju Mihelčiču v svojem imenu in kot oskrbniku premoženja občine Grahovske po g. dr. Mošetu v Ljubljani.

Visoka c. kr. nadsodnija za Štajersko, Koroško in Kranjsko je reševaje poročilo dne 18. novembra m. l., št. 9173, s katerim so se v in possessorio summarissimo razpravljanej zadevi tožitelja Tomaža Taužela proti toženemu Mateju Mihelčiču v svojem imenu in kot oskrbniku premoženja občine Grahovske zaradi motenja v posesti zemljišča vsled upora (rekurza) tožiteljevega proti končnem odloku dne 30. septembra 1881 št. 7789 predložili pravdni akti, z naredbo dne 31. decembra m. l. št. 15605 izjavila:

Ta c. kr. nadsodnija je — uvaževaje, da se imata po določilih §. 13. obč. sodn. reda obe stranki kakor tudi njijini pravni zastopniki v svojih govorih posluževati v deželi navadnih jezikov, — uvaževaje, da je bila v kronovini Kranjskeje, odkar se je upeljal občni sodnijski red nemščina izključljivo (ausschliesslich) sodnijski v deželi navadni jezik, v katerem se morajo vse sodnijske vloge spisavati, — uvaževaje, da se je z just. min. odločbo od 15. marca 1882, št. 865 in od 5. septembra 1867, št. 8636, in 9396 dovolila izjema od tega pravila in v korist takim strankam, ki so jedino le slovenščine zmožne, — uvaževaje, da odvetnik dr. Mosche ne more trditi neznanja nemščine, torej od njega kot zastopnika zatoženca Mateja Mihelčiča v slovenskem jeziku zložen

rekurz de pr. 16. novembra 1881, št. 9273 v formelnem oziru predpisu §. 13. obč. sodn. reda nasprotuje — omenjeni rekurz vsled dvornega dekreta od 13. februarja 1795, št. 217, just. zb. zak. lit. i z opazko zavrnila, da je rekurentu na voljo dano ponoviti rekurz v 8 dnevih a. d. r. v nemškem jeziku pri sodnji prve instance.

To se tožencu s priloženim rekurzom daje na znanje.

C. kr. okrajna sodnija v Loži, dne 1. januarja 1882.“

O pravni terminologiji.

Kadar nasprotniki slovenskemu uradovanju z dokazi ničesar opraviti ne morejo, tedaj sklicujejo se na revščino slovenskega jezika, tedaj naglašajo pred vsem, da nimamo nikake pravne terminologije, da se rabijo za jeden in isti pojem raznovrstni izrazi, tako da konečno nikdo ne ve, kaj je pravo, in kaj da naj se definitivno rabi. Resnica je, da je naša pravna terminologija še močno v neredu, in da se časih rabi za jedno in isto več izrazov. Pri tem pa se mora premisliti, da pravni izrazi ne stopijo kar čez noč v življenje, kakor zrastejo gobe na vlažnej zemlji. Pravna terminologija je sad daljšega procesa, in praktično življenje jo čisti in pili toliko časa, da se kaže konečno v podobi dovršene celote. Tudi v Nemcih nastala je pravna terminologija tako, in še sedaj se vidi temu ali onemu najivnemu izrazu, kako da je bil o svojem času s silo „narejen“. Neopravičeno je torej očitiranje, da mi za svojo pravno terminologijo besede kujemo, da si sami napravljamo take izraze, katerih narod ne govori in zategadelj tudi ne pozna. Ali tudi v Nemcih nahaja se brezbrojno tacih izrazov, o katerih prosto ljudstvo nikacega pojma tedaj imelo ni, ko se je vpeljal na. pr. naš občni sodnijski red. Ali v teku časa privadil se jih je priprosti rod, in ako je sedaj ta ali oni izraz slovenskemu kmetu nejasen v slovenskem odloku, poznal ga bode čez deset ali dvajset let ravno tako dobro, kakor pozna sedaj spridene nemške izraze, katere mu je nemški pravni absolutizem v teku jednega stoletja v možgane urinil.

Govoreč o slovenskej pravnej terminologiji spregovoriti nam je nekoliko besedec v obrambo tistim tujkam, katere se nahajajo v vsakej pravnej terminologiji ter so v rabi tudi pri nas. Tu menimo mogočno krdelo po latinščini napravljenih izrazov, s katerimi natlačena je nemška pravna terminologija. Iz te zašli so tudi mej nas, in ker je latinščina posebno našemu jeziku nasproti prav zelo elastična, tako da njene izraze brez posebnih težav preobrazimo po svoje, zgodilo se je, da so se ti latinski izrazi tudi mej priprostim narodom prav zelo ukoreninili in močni boj bi se moral preboriti, preden izruvale bi se te tujke iz domače naše zemlje. Ker pa po našem mnenji ni ravno neobhodna potreba, da v pravnih spisih pišemo klasičen in kolikor mogoče čist jezik, menimo, da bode koristno, če v svojej pravni terminologiji ohranimo do sedaj v rabi se nahajajoče latinske izraze, in da se v tem oziru ne ravnamo po novošegnih slovenskih jezikoslovnih nazorih, kateri strogo zahtevajo, da se ima v slovenščini zatreti vsak tuj izraz, kakor se zatré nitkarica na deteljišči. Pri tem svojem ravnanji dosegli bodemo pred vsem, da bodo slovenski odloki takoj od pričetka umljivi tudi priprostemu ljudstvu, katero, kakor rečeno, iz latinščine presajane izraze prav dobro umé in pozna. In če so se prisvojili te izraze tudi v Nemcih, kjer je jezik mnogo bolj razvit, kakor je razvit slovenski jezik, potem imamo mi ravno toliko pravice sprejeti jih v svojo terminologijo, in nespametno bi bilo, če bi se sramovali pred njim.

Živa potreba pa je, da se nekoliko uredi naša terminologija tako, da se bode za jeden in isti pojem po vsej Slovenskej rabil jeden in isti izraz. To nas je napotilo, da bodemo na tem mestu v prihodnje objavljali kratko najpotrebnejše izraze obsezaajoče pravno terminologijo v ta namen, da bi se tu priobčeni izrazi v rabo upeljali povsod po slovenskej zemlji. Kdor bode pa mnenja, da bi bil ta ali oni izraz pripravnejši, kot priobčeni, prosi se, da nam s svojim nasvetom priskoči na pomoč, ker bodemo dobre svete radi in z veliko hvaležnostjo priobčevali.

(Dalje prihodnjič.)

Opozor našim župnijskim uradom.

Po §. 159 pat. od 9. avg. 1854, št. 208, drž. zak. nimajo se zapuščine dedičem prej v last izročiti, dokler niso dokazali, da so volila za katerekoli nabožne namene, ali že izplačali, ali je vsaj dovolj zagotovili. — Vsled §. 685 o. d. z. zamoreje se nabožna volila (legati) takoj po smrti volilca iztirjati, in dediči imajo dolžnost od tacih volil plačati obresti računjene od dneva smrti volilčeve.

Kolikor mi je znano, gg. sodniki na oba zakonita določila pri zapuščinskih obravnavaх tudi v istini ozir jemljejo, ter od strank zahtevajo, da pred izročitvijo zapuščine že pri obravnavaх spolnitev naložene dolžnosti izkažejo. Manj znano mi je, jeli se to vselej in povsodi tako godi.

Napaka v ovem oziru zgodi se lahko pa tudi od strani prejemnika volila, tedaj župnijskega urada. Navedem faktum.

Dedič pride v župnijski urad ter naroči nekatera cerkvena opravila, za koje je pokojnik volil gotovo svoto. Zarad plačila prosi potrpljenja in videti je tega v istini potreben, kajti zadolžen je, vrh tega ima pa ravno sedaj še toliko družih plačevanj. Vender pa prosi g. župnika k bližnji zapuščinski obravnavi potrebnega potrdila, da je pokojnika voljo v oziru nabožnih opravil spolnil. Župnik, dobra duša, kako bi mu odrekel! Ne spolni dediču samo volje, nego takoj i za mir pokojnega nekoliko naročenega opravi.

Toda zviti nepošteni dedič po dokončani zapuščinski obravnavi pride zopet k g. župniku, rekši, „da sedaj ne bo treba onih opravil za mir pokojnega, ker obravnava se je zvršila ne gledé na ono volilo ki menda že ni veljavno, deloma pa je že tudi od sodedičev — vsaj na tihem spolnjeno“ i. t. d.

V istini pa je le župnikovo potrdilo obravnavalnega sodnika zadovoljilo toliko, da stvari ni dalje niti preiskaval, niti omenjal.

Toraj pozor gg. župniki! Gg. sodniki bodo se gotovo zlasti tudi na nabožna volila pri zapuščinskih obravnavaх ozirali, ne samo zaradi zakonovega določila, nego tudi vsled uradne vzajemnosti, ker tudi vi z raznimi matričnimi in drugimi spisi blage volje postrežete, — le paziti pa je, da dedič pred prejet-

jem župnijskega potrdila in pred zapuščinsko obravnavo izvršitev volje pokojnika ne samo naroči, nego tudi dovotj zagotovi!

F. B.

Nekoliko o novih stavbah.

(Pouk občinskim predstojnikom.)

Zakon zaukazuje, da je treba gosposkinega dovoljenja, če se hoče kaj na nóvo zidati, prizidati ali prezidati, ali na poslopih že stoječih in drugih stavbnih stvareh kaj bistvenega popraviti ali prenarediti. Za bistvene popravke imajo se vsi tisti, kateri vplivajo na trdnost; na varnost proti požarom, na pravice mejašev, ali po katerih zunanje lice poslopja drugo podobo dobi, ali se sploh prenaredi ves skupni stan poslopja. Med take naprave spada:

1. če se napravljajo vodnjaki in kleti;
2. če se napravljajo novi vodotoki, ali če se že obstoječi vodotoki in kanali prenarejajo gledé na širokost in pad;
3. če se prenaredé kurišča in dimniki;
4. če se stanovalne sobe prenaredé v prodajanice (štacune), klavnice, prešalnice in v druge gospodarske prostore, ali če se narobe taki prostori prenarede v stanovanja;
5. če se podere kaka vmesna stena;
6. če se postavi strelovod;
7. če se predere zid za duri in okna na ulice ali proti sosednim hišam;
8. če se predrugačijo in povišajo strehe; in
9. če se kaj prenaredi ali odpravi pri stropih, podporah itd.

Vsak zidatelj zavezan je prej, kot prične zidanje, pri oblastniji (županstvu) pismeno poprositi za potrebno dovoljenje. Ta prošnja vloži se pri občinskem predstojništvu in se lahko takole glasi:

Slavno občinsko predstojništvo! Pri svojem v N. . . pod hiš. števil. — ležečem poslopij nameravam izvršiti prizidanje, ter prilagam pod ./. natančni ris o tem prizidanju. Prosim torej, da se mi po končanem ogledu dodeli dovoljenje k omenjenemu prizidanju.

V N. dne 10. maja 1880.

Peter N.,
zidatelj.

Občinsko predstojništvo razpiše na to prošnjo ogled na dotičnem mestu, h kateremu morajo se povabiti tudi vsi mejači. O tem ogledu napravi se primeroma naslednji zapisnik.

Z a p i s n i k ,

(kolek za 50 kr.)

napravljen pri srenjskem predstojništvu N. dne 12. maja 1880 vsled prošnje hišnega posestnika Petra N za dovoljenje izvršitve prizidka jedne sobe in kuhinje pri hiši št. — v N., katere posestnik je zidatelj. —

Pričujoči —

Podpisani.

Potem, ko je bil ogled na dotičnem mestu, in ko se je stavbni načrt pretehtal, vprašal se je vložitelj prošnje, če ima svoji predležeči prošnji za privolitev prizidanja še kaj pridejati.

Peter N. pove, da bode zidarski mojster Ignacij N. iz N.-a stavbo nadzoroval in priloži v dokaz posesti stavbnega mesta dotični izleček iz zemljiščne knjige.

Sosed Jurij N. hš. št. — se izrazi, da nima zoper to stavbo v nikakem oziru ničesar omeniti. Pričujoči zidarski mojster Janez T. opomni, da ni gledé požarne nevarnosti nikacega ovira zoper nameravano prizidanja, da se pa mora kuhinja po obstoječem pravilu obokati (velbati). Peter N. se izrazi, da hoče vse te pogoje popolnoma spolniti. Potem se je zapisnik sklenil in podpisal.

Peter N.

Janez T., zidarski mojster.

N. N. srenjski predstojnik.

N. N. srenjski svetovalec.

N. N. srenjski odbornik

O tem zapisniku izda se odlok, da se prizidanje dovoli. Ta odlok naj se takole glasi:

Petru N., hišnemu posestniku v N.

Na vašo prošnjo od 10. maja 1880 se Vam glede na zapisnik od 12. maja 1880 št. — privoli, da smete nameravani prizidek pri svoji hiši št. — v N. po predloženem načrtu izvršiti.

N. dne . . . 1880

N. N., občinski predstojnik.

Ako bi pa pri ogledu kak mejač upiral se proti novemu zidanju, tako se izda, če zidanju javni oziri ne nasprotujejo, takovle odlok:

Petru N., hišnemu posestniku v N.

Na vašo prošnjo od 10. maja 1880 se vam glede na zapisnik od 12. maja 1881 naznanja, da nameravanemu prizidanju, če se izvrši po predloženem načrtu, nikaki javni oziri ne nasprotujejo.

Ker pa se je sosed Kašper S. temu prizidanju, sklicevaje se na svoje pravice, protivil, odkaže se vam, da proti njemu nastopite pravde pot.

N. dne . . .

N. N.,
občinski predstojnik.

Raznosti.

(Dr. Valentin Štempihar) odprl je odvetniško svojo pisarno v Ljubljani, pod Trančo hiš. št. 2. Novi gospod odvetnik je izversten jurist in živega narodnega prepričanja, tako, da sme slovensko odvetništvo vsekako najlepšo upe gojiti o novem svojem členu. Priporočamo gospoda doktorja vsem svojim prijateljem, ter pričakujemo, da se bode v novejši pisarni slovenščina in slovensko uradovanje na prvem mestu, kakor se spodobi, v ozir jemala.

(Notar dr. Schmidinger) v Kamniku, jeden najagilnejših narodnih beležnikov, upisal se je mej kazenske zagovornike. Slava! —

(Gospod J. Majtinger) imenovan je za vodjo pri deželnih deskah.

(Dr. Karolu grofu Chorinskyju,) deželnemu poglavarju vojvodine Solnograške in svetovalcu deželne sodnije podelil se je brez takse naslov in značaj nadsodniškega svetovalca. —

(Concurrence dé loyale kot goljufija?) V Berolinu je pet kupcev, kateri imajo veliko kupčijo in mnogo ljudi v službi, sredi božičnega živahnega gibanja kralj. državno pravdnštvo deželne sodnije I. kaj neprijetno iznenadila. Kupci imajo namreč navado, da v okna svojih prodajalnic polagajo plakate z napisi: „Po ognji poškodovano blago“, „sodnijska razprodaja“, „vsled morske nesreče poškodovano blago“, „iz konkurzne mase“, „zarad opuščanja kupčije“ i. t. d. Ker vsi ti napisi nisodruzega, ko gola sleparija, jelo je državno pravdnštvo dotične kupce, kakor pravi „B. T.“, radi goljufije preiskavati, ter dalo teh pet kupcev zasačiti. Jednega izmed teh, ki je v „Span-dauergasse“ etabliran, zasačili so na ulici, ravno ko se je namenil večjo svoto denarja v zlatu zamenjati, da bi svojem ljudem božična darila nakupil.

(Statistika o smrtni kazni.) Interesantno je, da se, akoravno se v Avstriji največ ljudi k smrti obsodi, relativno vendar skoro najmenj teh razsodb izvrši. Pravica do pomiloščenja se tedaj v nobeni državi s tako obširnostjo ne rabi, kakor ravno v Avstriji. To nam kaže naslednja od „Howard Society“ objavljena statistika. Obsodilo se jih je v Avstriji (1870

—1879) 806, izvršila se je rzsodba samo pri 16.; na Francoskem (1870—1879) 193, rzsodba izvršila se je pri 93.; na Španskem (1868 — 1877) 291, rzsodba izvršila se je pri 126.; na Švedskem (1869 — 1878) 32, rzsodba izvršila pri 3.; na Norveškem (1867 — 1878) 14, rzsodba izvršila pri 3.; na Danskem (1868 — 1877) 94, rzsodba izvršila pri 7.; v Avstraliji in Neuseelandu 453, rzsodba izvršila pri 123.; na Angleškem in v Wales-u (1870 — 1879) 665, rzsodba izvršila pri 372.; na Irskem 66, rzsodba izvršila pri 36.; na Škotskem 40, rzsodba izvršila pri 15.

(Kazalo) k prvemu letniku „Slovenskega Pravnika“ razposlali bodemo z jédno prihodnjih številk. Do tedaj prosimo potrpljenja!

Vabilo na naročbo.

Leto je preteklo, kar smo slovenskemu občinstvu podali prvo številko pravoslovnega slovenskega lista. Od tedaj ukoreninil se je list že nekoliko mej slovenskimi pravniki, tako da sedaj prestopimo ž njim v drugi tečaj.

Podpirali so nas vrli in navdušeni narodnjaki, za kar jim iskreno zahvalo izrekamo v svojem imenu, ker so nas podpirali in pa tudi v imenu milega slovenskega naroda, za katerega blagostanje in napredek borimo se tudi s „Slov. Pravnikom“.

„Slovenski Praveik“ se je v teku prvega tečaja udeležil srditega boja, ki so ga nam zopet in po nepotrebnem zanesli v deželo, to je tistega boja, ki ga že od nekedaj bijemo zaradi slovenskega uradovanja.

Z veseljem smemo naglašati, da je bil uspeh tega boja ugoden našemu narodu.

Ni sodnije več na vsem Slovenskem, da ne bi sprejemala slovenskih vlog in s ponosom moramo poudarjati, da večina sodnij posebno na Kranjskem, od visoke deželne sodnije v Ljubljani do najzadnje okrajne sodnije, te vloge tudi v slovenskem jeziku rešuje.

Znano nam je, da se že tiskajo slovenske tiskovine v c. kr. državnej tiskarni na Dunaji in da bodo precej po novem letu vsem sodnijam na Slovenskem razposlane.

To je že napredek in mi želimo, da se izdatno porabi, kar se je do sedaj doseglo.

Samo ob sebi je razumno, da „Slovenski Pravnik“ ne bode nehal v tem oziru neutrudno delati. V tem listu se bomo trudili, da se to obdrži, kar se je doseglo in da se našemu narodu vse pravice na pravnem polji dodele, katere je ustava vsakemu narodu avstrijske države zagotovila. —

Da pa „Slovenski Pravnik“ ne bo samo slovenskim juristom ustrezal, temveč tudi vsem onim osobam na Slovenskem, ki se imajo veliko z uradi pečati, hočemo v prihodnjem tečaju dva večja lista za to porabiti, da bomo prinašali kratke in popularno pisane pouke slovenskim županom, župnikom in drugim osobam, ki morajo sedaj pa sedaj spisati kako vlogo na ta ali oni urad.

Do svojih dosedanjih naročnikov pa se obračamo s prošnjo, da naj našemu listu tudi v prihodnje zvesti ostanejo. Uljudno pa prosimo slovenske juriste, naj bi nas tudi duševno podpirali, ter nam pošiljali sostavkov, bodi si praktičnega obsega, bodi si teoretičnega sodržaja.

Cena listu ostane ravno ista, kakor je bila do sedaj.

„Slovenski Pravnik“ velja:

za vse leto	4 gld.
za pol leta	2 „
in za črt leta	1 „

Uredništvo.